

Kristianstads
kommun

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare

Innehållsförteckning

1. Bakgrund.....	3
1.1 Kommunallagens krav på program	3
1.2 Definitioner	3
Huvudman	3
Privat utförare.....	3
2. Avgränsning	3
3. Mål och riktlinjer för verksamheter.....	3
4. Ansvar och uppdrag	4
4.1 Kommunstyrelsens ansvar och uppdrag.....	4
5. Allmänhetens insyn	5
6. Uppföljning.....	5

1. Bakgrund

1.1 Kommunallagens krav på program

Enligt 3 kap. kommunallagen (2017:25) får kommuner och regioner lämna över verksamhet till privata utförare. Kommunen är fortfarande ansvarig gentemot medborgarna för sådana verksamheter på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi.

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Programmet ska också ange hur uppföljningen ska ske och hur allmänhetens insyn ska tillgodoses.

1.2 Definitioner

Huvudman

Kommunen är huvudman för sina angelägenheter oavsett om utförandet sker i egen regi eller av en privat aktör. Därmed är kommunen enligt lag ansvarig att tillhandahålla tjänster med tillfredsställande och lagenliga kvalitéer till kommunens invånare.

Privat utförare

Med privat utförare avses en juridisk person¹ eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande. Formellt överlämnas verksamheten efter en offentlig upphandling främst enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF), lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) samt att avtal tecknats.

2. Avgränsning

Programmet omfattar verksamheter som upphandlas och avtalas och som tydligt riktar sig till och rör medborgarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter som delar av en verksamhet med stor betydelse för medborgaren/brukaren. Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten reglerad genom tillståndsgivning. Programmet gäller för upphandlingar och avtal med privata utförare som ingås efter att programmet fastställts i kommunfullmäktige.

3. Mål och riktlinjer för verksamheter

Kommunfullmäktige ger varje nämnd och bolagsstyrelse i uppdrag att, utifrån detta program, ansvara för att säkerställa att såväl kommunala som privata utförare inom nämndens och bolagsstyrelsens ansvarsområde bedriver sin verksamhet enligt de gällande lagar, förordningar och föreskrifter som finns samt enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd/bolagsstyrelse fastställt för respektive verksamhet. Kommunfullmäktige i Kristianstads kommun har antagit *Vision 2030 – Vi lyfter*

¹ En juridisk person är ett aktiebolag, handelsbolag, ekonomisk förening eller stiftelse. Även idéburna organisationer och kooperativa föreningar kan vara privata utförare.

tillsammans samt *Strategisk färdplan* vars övergripande mål och riktlinjer bör integreras i berörda verksamheters riktlinjer, samt slår varje år fast ett kommunövergripande styrkort för budgetåret. Varje nämnd fattar därefter beslut om ett styrkort för sitt verksamhetsområde. Styrmodellen publiceras i innevarande års budgetdokument. Det åligger ansvarig nämnd och bolagsstyrelse att även ta fram verksamhetsspecifika mål och strukturer för kontroll och uppföljning av utförarnas arbete. Dessa mål ska vara mätbara så att de på ett enkelt sätt går att följa upp. Nämnder och bolagsstyrelser rapporterar årligen enligt nedan. I fråga om upphandling gäller Kristianstads kommuns upphandlings- och inköbspolicy.

4. Ansvar och uppdrag

4.1 Kommunstyrelsens ansvar och uppdrag

Kommunstyrelsen ska i samband med antagandet av detta program fastställa anvisningar för nämndernas och bolagsstyrelsernas redovisning av verksamhet i privat regi i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller. Kommunstyrelsen ansvarar för att revidera anvisningarna vid behov.

Redovisningen för föregående verksamhetsår, 1 januari-31 december ska delges kommunfullmäktige senast på fullmäktiges ordinarie sammanträde i juni, det vill säga senaste sex månader efter räkenskapsårets utgång.

4.2 Nämndernas och bolagsstyrelsernas ansvar och uppdrag

Varje nämnd och bolagsstyrelse definierar inom sitt ansvarsområde vilka privata aktörer som omfattas av programmet. Fastställda mål och riktlinjer ska garantera att tillhandahållna tjänster bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt i enlighet med de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla och som garanterar kommunens invånare en hög servicenivå. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska även i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare enligt nedan. Dessutom ska varje nämnd och bolagsstyrelse ansvara för att uppföljningen regleras i de avtal som tecknas med den privata utföraren.

Utifrån detta program ska varje nämnd och bolagsstyrelse arbeta fram en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp. Planen ska bifogas i nämndens och bolagsstyrelsens verksamhetsplan och följas upp och redovisas i samband med delårsrapportering samt årsredovisning. Detta ska även framgå i varje nämnds och bolagsstyrelses reglemente. Planen ska innehålla:

- en beskrivning av verksamheten
- vad som ska följas upp
- vem eller vilka som ansvarar för uppföljningen
- tidplan
- formerna för återkoppling samt redovisning
- revidering av planen

5. Allmänhetens insyn

Av kommunlagen framgår att kommunen ska ansvara för att allmänheten får insyn i den verksamhet som utförs av en privat utförare. Informationen ska även utgöra ett underlag för medborgaren att göra ett aktivt val av utförare, i de fall tjänsten utförs enligt LOV. Varje nämnd och bolagsstyrelse ska i avtal med privat utförare försäkra sig att kommunallagens krav på allmänhetens insyn tillgodoses. I avtalet ska det därför skrivas in att utföraren är skyldig att lämna ut information på kommunens begäran. Utförarens skyldighet att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådana uppgifter som inte strider mot lag och eller annan författning. De uppgifter som kommunen erhållit kan bli allmänna handlingar i kommunen. Allmänheten ges dock inte rätt att direkt få ut handlingar av utföraren utan det är endast kommunen som kan begära ut handlingar. Allmänheten kan därefter vända sig till kommunen för att begära ut information om en privat utförare. Information som efterfrågas kan exempelvis handla om verksamhetens miljö-integrations- och jämställdhetsarbete, ekonomi eller kvalitet.

Nämnderna och bolagsstyrelserna avgör hur informationen praktiskt redovisas för allmänheten, dock ska informationen vara relevant, jämförbar och lättillgänglig. Informationen ska ha en koppling till upphandlingen och avtalet samt den kommunala verksamhet som utförs. Utförare av kommunala angelägenheter ska ha ett system för att hantera klagomål och synpunkter. På begäran ska uppgifter från klagomålshanteringen delges kommunen. När det gäller verksamheter med medborgarval bör de privata utförarnas hemsidor hållas aktuella, så att kommunen via sin hemsida kan hänvisa till dem.

6. Uppföljning

Det är kommunens ansvar att följa upp och kontrollera verksamhet som utförs i privat regi. Varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för uppföljning och kontroll inom sitt ansvarsområde. En strukturerad uppföljning och kontroll innebär att det finns en tydlig kedja för styrning, uppföljning och återkoppling med ansvar och befogenheter. Uppföljningen görs för att:

- kontrollera att uppdraget utförs i enlighet med uppdragsbeskrivning, förfrågningsunderlag, anbud och avtal
- utveckla verksamheten för att skapa nya och förbättrade tjänster.

Berörda nämnder och bolagsstyrelser måste ta ställning till vilken eller vilka typer av uppföljning som ska användas, dess frekvens samt omfattning. Uppföljning sker i enlighet med anvisningar för redovisning som är fastställda av kommunstyrelsen. Ifall uppföljning och tillsyn är reglerat i lag styr detta vilka typer av uppföljning som är möjlig att göra. Nämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar för att följa upp den fastställda verksamhetsplanen i samband med delårs – och årsrapportering och se till att de följer Kristianstads kommuns vision och strategiska färdplan. Kristianstads kommun strävar även efter att realisera barnkonventionen och den nationella strategin för att stärka barnets rättigheter med hjälp av ”Genomförandestrategi för barnkonventionen i Kristianstads kommun”, som är till för att skapa en gemensam grundstruktur kring hur barnkonventionen och dess artiklar kan implementeras, förankras och verkställas i berörda verksamheter.

Varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att uppföljning och kontroll regleras i de avtal, upphandlingar och uppdragsbeskrivningar som upprättas mellan kommun och den privata aktören. I avtalet ska det tydligt framgå vilka krav nämnden och bolagsstyrelsen ställer på utföraren när det gäller att biträda nämnden och bolagsstyrelsen med uppgifter inför uppföljning och utvärdering. Det ska även framgå hur nämnden/bolagsstyrelsen ska delge utföraren nämndens/bolagsstyrelsens uppföljningar och återrapporering.

Program för uppföljning och insyn av
verksamhet som utförs av privata utförare
Dnr KS 2023/1355
Antagen av Kommunfullmäktige

Kristianstads
kommun

Kommunledningskontoret | Redovisningsenheten
www.kristianstad.se